

O historii zapisanej w skałach - spotkanie z paleontologiem

W dniu 14 grudnia gościliśmy w GZS Gimnazjum nr 1 paleontologa, a zarazem profesora Uniwersytetu Opolskiego - dr hab. Elenę Jagt-Yazykovą, która kieruje Zakładem Paleobiologii w Samodzielnej Katedrze Biosystematyki. Pani E. Yazykova urodziła się w Rosji, gdzie skończyła studia geologiczne na Uniwersytecie w Leningradzie (obecnie Petersburg) i doktoranckie na Uniwersytecie Moskiewskim. Od 2005 roku jest związana z UO, gdzie zajmuje się min. prowadzeniem prac badawczych na stanowisku dokumentacyjnym w Krasiejowie. Jej pasją naukową jest stratygrafia i paleontologia utworów kredowych Dalekiego Wschodu Rosji.

Wykład pani profesor poświęcony był skarbowi opolskiej ziemi. Odbywając podróż w czasie, uczniowie prześledzili wydarzenia geologiczne od momentu Wielkiego Wybuchu po dzisiejszy kenozoik.

W swoim wystąpieniu pani E. Yazykova przedstawiała skarby regionu odkrywane przez nią samą, jej studentów i innych naukowców. Aż nie chce się wierzyć, że budowa geologiczna Opolszczyzny jest tak różnorodna, że jesteśmy paleontologicznym eldorado na skalę europejską i światową.

Niezwykle skamieniałości kryje opolski trias, jura i kreda. Ciekawe okazy odnajdywane były nie tylko w Krasiejowie, ale również w Faustiancu - w czynnym wyrobisku cegielni-położonym w pół. - wsch. części regionu niedaleko Rudnik. Osady iłów reprezentują morze jury środkowej z bogatą fauną bezkręgowców (amonity, belemnity, małże, ślimaki). Co ciekawe, muszle amonitów są pokryte połyskującym aragonitem zachowanej warstwy masy perłowej.

Kolejnym unikatowym stanowiskiem jest nieczynny kamieniołom w Gogolinie, gdzie widoczne są osady tzw. wapienia muszlowego z liczną fauną typu małże, szczątkami kręgowców, wśród których występują gady z rodzaju *Dactylosaurus* i łuski ryb. W warunkach pełnomorskich (szare wapienie warstwy gogolińskiej) żyły bezkręgowce zdominowane przez mięczaki z towarzyszącymi im liliowcami. W osadach napotkać można nawet kości notozaurów.

W czynnym kamieniołomie w Tarnowie Opolskim w osadach dokumentujących cofanie się morza wapienia muszlowego zebrano okazy skamieniałości fauny rafotwórczej (gąbki krzemionkowe i koralowce), której towarzyszą liliowce, jeżowce, ramienionogi, małże i ślimaki. Z kolei w czynnym wyrobisku cementowni „Odra S.A” w białych utworach margli kredowych występuje bogata fauna reprezentowana przez przedstawicieli wymarłych grup głowonogów: amonity, belemnity, łodziki. Ciekawostką jest również występowanie unikatowych zębów rekinów. Na koniec pani profesor zaprosiła uczniów od obejrzenia skamieniałości, których liczne okazy przywiozła ze sobą na spotkanie z młodzieżą.

Zainteresowanie uczniów było ogromne. Każdy chciał dotknąć kości mamuta odkryte niedawno w Kotlarni, obejrzeć ogromne łodziki, zęby rekina, czy przyjrzeć się z bliska, jak wygląda trylobit czy jeżowiec. Na koniec zaprosiliśmy panią Yazykovą do zwiedzenia naszej szkolnej wystawy geologicznej i usłyszeliśmy słowa uznania za zgromadzone zbiory. Kto wie, może wśród uczniów naszej szkoły są przyszli paleontolodzy, a wcześniej jeszcze - wolontariusze obozów naukowych w Krasiejowie. Z pewnością na naszej opolskiej ziemi jest jeszcze wiele do odkrycia i zbadania.

Dziękujemy pani profesor Elenie Jagt-Yazykovej za ciekawą lekcję, która uświadomiła nam po raz kolejny, jak ważną rolę na paleogeologicznej mapie świata pełni region, w którym się urodziliśmy i który zamieszkujemy.

Sylwia Widawska

Więcej zdjęć na stronie internetowej GZS